

نگاه

کز دل نشانم می‌رود: زبان حال امروز شهرهای ایران

علیرضا اشتیری تفرشی*

سعدی، زبردست غزل‌سرای ایران، در نگاه شاعرانه خویش در این بیت که می‌گوید: «در رفتن جان از بدن، گویند هر نوعی سخن/ من خود به چشم خویشتن، دیدم که جانم می‌رود» به‌تیمبری بدیع و شاعرانه، عزیمت معشوق خویش را به رفتن جان خود از بدن تصویر می‌کند؛ بسا الهام از همین نگاه شاعرانه‌اش و البته نه صرفا از سر شاعری، بلکه با دیدی واقع‌گرایانه و عینی، می‌خواهم در این مقال از یک مصراع دیگر همان غزل سعدی، تعبیری نو در باب میراث‌فرهنگی میهن عزیز اسلامی‌ام داشته باشم؛ آنجا که سعدی می‌فرماید: «دیگر می‌رس از من نشان، کز دل نشانم می‌رود» وصفی نیکو از امروز و بی‌گمان زبان حال و قال فردای شهرهای ایران خواهد بود؛ چنانکه تیشه‌ها برداشته‌ایم و به ناپودی هویت آنها روی نهاده‌ایم و سخت مشغولیم من معلم؛ معلم تاریخ، معلم تاریخ و تمدن باشکوه و عزیز اسلامی؛ در کلاس‌های درس در دانشگاه از تمدن و فرهنگ می‌گویم و گاه هنر و معماری اسلامی درس می‌دهم. هر کس اندک اطلاعی از هنر و معماری فخریه اسلامی، ایرانی داشته باشد، می‌داند این هنر و معماری را عناصری است اساسی که به برکت روح ایرانی نهفته‌در این سرزمین کهن، بلکه به وسعت جهان اسلام، یعنی از شرق آسیا گرفته تا شمال آفریقا، پراکنده شده‌اند و خدمتی شایسته به هنر اسلامی داشته‌اند؛ چنان‌که متخصصان این حوزه، روح ایرانی را در جای‌جای هنرهای سرزمین‌های اسلامی سراغ گرفته و به آن پرداخته‌اند. من معلم؛ معلم تاریخ، معلم تاریخ و تمدن باشکوه و عزیز اسلامی؛ اما نمی‌دانم در کلاس‌هایم بگویم که بناهای اجری هویت و شاخصه شخیص معماری ایرانی، اسلامی است، در حالی‌که دقیقا‌ی نیست که در شهرهای ایران عزیزمان خله و بنایی اجری، با همه هویت دیرپارش، به کلنگ ساخت‌وسازهای شهری و بنام مرمت بافت‌های فرسوده فرو می‌ریزد و برای همیشه نابود می‌شود و جای خویش را به بناهای سنگ‌شده‌ای می‌دهد که بارها در تاریخ هنر درستی را من اینگونه گفته‌ام: بناهای سنگ‌شده یعنی بنای رومی نه ایرانی! اگر در کوی و خیابان، هویت پوشاک و آرایش رهگذران برپایمان اهمیت دارد، هویت بناهایمان به‌درخور اهمیت نیست که از رهگذران‌ان سخت پلرچارتند؟ آری، ایرانی مسلمان بودن، نه به سخن، که به کردار است. در این باب از جهت اولویت شخصی خویش، که زاده تهرانم، ابتدا گریزی کلی به احوال این شهر می‌زنم. تهران امروزی فقط مشکل ریه‌های گرفته از دود نیست؛ بلکه مصداق بارز تعبیر بنده از بی‌هویت‌شدن و از دست‌دادن نشان و ریشه است. قیمت بالای ملک، نبود توجه به میراث فرهنگی و فرهنگ میراث‌داری و برخی عوامل دیگر، چنان دست در دست هم نهاده‌اند که امروز، اگر نه، فردا، هویت این شهر را یکسره بر باد خواهند داد. از بناهای اوایل و اواسط عهد قاجاری و خانه‌هایی که خود تا بکی، دو دهه پیش حضورشان را به چشم می‌دیدم و حاضرشان هنوز در ذهنم هست، تقریبا چیزی باقی نمانده و نمونه‌های باقی‌مانده نیز رها شده‌اند تا جان دهند و اگر مسوولی این رقم خوند و مثال خواست، مثالش خواهم داد. معضل دیگر، بافت دوران اواخر قاجار، پهلوی اول و نیمه اول پهلوی دوم است. نزدیکی این دوره از تاریخ معماری ایران به دوران فعلی، نباید به این گمان ختم شود که معماری این دوره اساسا فاقد ارزش است؛ بلکه کاملا برعکس، معماری این دوران از اهمیت ویژه ساختاری و هویتی برخوردار است و تلفیق جذاب عناصر معماری سنتنی ایران با معماری مدرن، طی معماری این دوره، سبک خاصی را پدید آورده که اولا، هویت ایرانی شاخصی دارد و ثابا، بسیار دلنشین و جذاب است و اگر زمانی از دلنشینی تهران قدیم یا سایر شهرها سخن در میان می‌رود، بخشی از آن در همین نوع معماری معنی پیدا می‌کند؛ چنان‌که آثار زیبا و ماندگاری در سینمای ایران، مانند «مادر» ساخته علی حاتمی بزرگ، بی‌گمان در بخش‌هایی، مدیون قریحه آن هنرمند در استفاده بدیع از صحنه‌آرایی با همین نوع معماری است. هویت فرهنگی و اسلامی ما نیز بی‌گمان جانی از این بافت‌ها معنا نخواهد داشت؛ چنان‌که می‌شد همزمان با صرف بودجه برای ساخت سقاخانه‌های جدید در تهران، طی سال‌های گذشته، با بخشی از آن بودجه به مرمت حرفه‌ای سقاخانه‌های تهران قدیم پرداخت یا حتی برخی از آنها را از تملک مالکان درآورد تا سودجویی‌های فردی موجب از دست‌رفتن این بخش از حافظه مذهبی و فرهنگی ما نشود (نمونه‌های نابودشده در ساخت‌وسازهای شهری قابل معرفی است). گاه، نهادهای دولتی یا حکومتی نیز، در کنار افراد حقیقی، در تخریب آثار تهران نقشی دست‌کم غیرمستقیم دارند که همچنان شواهدی از این دست را می‌توان به روشنی نشان داد. افزون بر تهران، به‌عنوان پایتخت عصر قاجاری تاکنون، که به‌جد در شرف از دست‌دادن اساس تاریخ معماری خویش است و نیاز به اقداماتی عاجل دارد تا شاید حافظه‌ای از آن باقی ماند، دیگر شهرها نیز در از دست‌دادن معماری قاجاری و پهلوی خود با معضل روبه‌رو هستند و حتی در ایین میان، نهادهای دولتی یا حکومتی نیز ممکن است در این تخریب‌ها بی‌تقصی نباشند؛ چنان‌که از دوستان دلسوز و کارشناسان میرز در میراث اصفهان اخیرا آقای محسن شیخ‌الاسلامی هشدارهای جدی و کارشناسانه در این خصوص داده‌اند که ضرورتا نیازمند پیگیری است.

*** استادیار تاریخ و تمدن ملل اسلامی دانشگاه بین‌المللی امام‌خمينی(ره)**

مهاجرت تحصیلی سالانه ۱۵۰هزار ایرانی به غرب

بازدید از مراکز درمانی و آموزشی در تهران

شرق: فرار مغزها از ایران، پدیده‌ای که تا پیش از این در دولت‌های نهم و دهم رد و وجود آن از اساس تکذیب می‌شد، در دولت یازدهم توسط رضا فرجی‌دانا راهکارهایی برای حل آن مطرح شد. رضا فرجی‌دانا روز گذشته در مراسم تجلیل از برگزیدگان المپیاد علمی دانشجویان کشور با اشاره به هزینه تربیت هر متخصص و خسارت ناشی از خروج نخبگان از کشور گفت: تربیت هر متخصص یکمیلیون دلار هزینه دارد و بر اساس آماری که اعلام شده، سالانه ۱۵۰هزار نفر برای تحصیل از کشور خارج می‌شوند که در مجموع ما ۱۵۰میلیارددلار به کشورهای غربی کمک می‌کنیم. اظهارات فرجی‌دانا در حالی است که کلمران دانشجو، وزیر سابق علوم در دولت دهم پیش از این اعلام کرده بود: «فرار مغزها نداریم، پرتاب موشک و حضور دانشمندان، محصول این دانشگاه‌ها هستند که نشان‌دهنده عدم صحت این موضوع است و اکنون پیشرفت علمی کشور ۱۱برابر دنیاست، با این حال فرجی‌دانا در ادامه افزود: هیچ‌کس نمی‌گوید افراد برای کسب علم، خارج از کشور نروند اما اگر رفتند و شرایط برای برگشتن آنها فراهم نبود ما خسارت بزرگی را متحمل می‌شویم. وی گفت: برخی ادعای کنند عصر قهرمانان به پایان رسیده است در حالی که این عصر، به پایان نرسیده و هنوز انسان‌هایی هستند که در تمامی جوامع، بهای سنگینی پرداخته‌اند که قهرمان عرصه علم و دانش باشند. نخبگان نه‌تنها کسانی هستند که با میل خود بلکه از سوی جامعه مامور هستند در درک و تبیین توان آدمی راه را پیش ببرند. ابراز نگرانی وزیر علوم از افزایش مهاجرت نخبگان در کشور در شرایطی است که بر اساس بررسی‌های صورت گرفته، بیش از نیمی از المپیادی‌های مدارس (بنابر بعضی بررسی‌ها احتمالاً تا حدود ۶۰-۷۰درصد) مهاجرت کردند. برابر برخی گزارش‌ها بسیاری از المپیادی‌های ایران که رتبه جهانی آورده‌اند، در خارج از کشور هستند. بخش بزرگی در آمریکا تحصیل می‌کنند و بخشی نیز در گوشه دیگر جهان. همچنین برمیانی گزارش سازمان توسعه ملل متحد، ایران با ۱۵۰ تا ۱۸۰هزارنفر خروجی در سال، رکورددار مهاجرت نیروی متخصص شد. از سوی دیگر درسال ۲۰۰۹، صندوق بین‌المللی پول گزارش داد که ایران از نظر «مهاجرت متخصصان» رتبه نخست را در بین

وزیر علوم خبر داد

مهاجرت تحصیلی سالانه ۱۵۰هزار ایرانی به غرب

با این آمار مهاجرت؛ ۱۵۰میلیارددلار به کشورهای غربی کمک می‌کنیم

۹۱ کشور جهان دارد که این ۹۱ کشور هم هگی کشورهای در‌حال‌توسعه یا توسعه‌نیافته بودند. با این حال وزیر علوم با اشاره به فرمایش مقام‌عظم‌هبری درباره اینکه گفت‌مان علمی باید گفت‌مان غالب جامعه دانشگاه می‌پردازد یا به خارج از کشور می‌رود. وی گفت: اگر وضع معیشتی نخبگان ما خوب نباشد خسارت خواهیم دید، ما برای گذر از گردهم‌های مسکن نیستیم یا به حق‌التدریسی در جاهای مختلف بپردازد که توان علمی‌اش را کاهش می‌دهد، یا از مدار پژوهش و آموزش خارج می‌شود و به کارهای خارج از دانشگاه می‌پردازد یا به خارج از کشور می‌رود. وی گفت: اگر وضع معیشتی نخبگان ما خوب نباشد خسارت خواهیم دید، ما برای گذر از گردهم‌های مسکن نیستیم یا به حق‌التدریسی در جاهای مختلف بپردازد که توان علمی‌اش را کاهش می‌دهد، یا از مدار پژوهش و آموزش خارج می‌شود و به کارهای خارج از دانشگاه می‌پردازد یا به خارج از کشور می‌رود.

علمی افتخار آفریده است، از چشم تیزبین نخبگان دور نمی‌ماند. البته نه اینکه من وزیر در تنعم باشم و بی‌اعتنا بقیه را به صبر دعوت کنم. وی اظهار کرد: هیچ‌کس نمی‌گوید افراد برای

جامعه

وزیر علوم خبر داد

مهاجرت تحصیلی سالانه ۱۵۰هزار ایرانی به غرب

با این آمار مهاجرت؛ ۱۵۰میلیارددلار به کشورهای غربی کمک می‌کنیم

کسب علم خارج از کشور نروند اما اگر رفتند و شرایط برای برگشتن آنها فراهم نبود ما خسارت بزرگی را متحمل می‌شویم. تربیت هر متخصص یکمیلیون دلار هزینه دارد و بر اساس آماری که اعلام شده سالانه ۱۵۰هزارنفر برای تحصیل از کشور خارج می‌شوند که در مجموع ما ۱۵۰میلیارددلار به کشورهای غربی کمک می‌کنیم. فرجی‌دانا گفت: ما در حال حاضر زیرساخت مهم نیروی انسانی را برای کشورهای غربی تامین می‌کنیم. ما باید برای مهاجرت مغزها تکلیفی را مشخص کنیم در حالی که متاسفانه به این صحنه‌ای که در کنار ما جریان دارد تنها نگاه می‌کنیم. وی افزود: در حال حاضر کشور چین با برنامه‌ریزی متخصصان خود را از آمریکا بازمی‌گرداند و ما هم برای اینکه مهاجرت نخبگان عکس شود و نخبگان را برگردانیم باید هماهنگی و برنامه‌ریزی داشته باشیم. وزیر علوم، تحقیقات و فناوری با بیان اینکه برنامه‌ای با بنیاد ملی نخبگان درباره کاهش مهاجرت نخبگان در دستور کار داریم، گفت: در این راستا برنامه‌ها و سیاست‌های کشور چین را نیز مورد مطالعه قرار داده‌ایم. او درباره تغییرات نحوه اعزام دانشجو به دانشگاه‌های کشورهای انگلستان و آمریکا که پیش از این ممنوع بود گفت: سیاست ما تسهیل دوره‌های کوتاه‌مدت دانشگاه‌های خوب خارجی است اما برخی ملاحظات خاص امنیتی در این زمینه وجود دارد که ما به‌عنوان مجری باید آنها را لحاظ کنیم. وزیر علوم درباره ماندگاری نخبگان در کشور و جلوگیری از مهاجرت آنها یادآور شد: ما قصد داریم برنامه‌ای با رییس بنیاد ملی نخبگان به‌صورت خاص در زمینه نخبگان اجرایی کنیم تا به روش سیستماتیک برای جلوگیری از مهاجرت‌انها اقدامی در تعریف و رفتن و مهاجرت را متوقف یا حداقل کنیم. وی افزود: در این زمینه مطالعاتی انجام شده و تجربه کشورهای مانند چین را مورد بررسی قرار دادیم که از آن تجربیات در این مسیر، استفاده می‌کنیم. وی در زمینه اظهارنظر برخی نخبگان در این‌باره که امکانات کافی در کشور برای بازگشت آنها فراهم نیست، گفت: به هر حال تحریم‌های ظالمانه، شرایط خاصی را در کشور ایجاد کرده اما با تلاش محققان، آزمایشگاه‌های درجه یکی داریم و دوست‌مان خارج نیاز است با دید بهتری به این موضوع نگاه کنند.

مهرداد مظلومی – فرناز جهان‌دیده: «دیروز یک خیابان بود از «پل» تا «میدان احسان» که پیاده‌روهای عریض و کلی پارک و رستوران و کافی‌شاپ و یک پاساژ... باتوق شب‌های چهارشنبه‌سوری، دستفروش‌های یکشنبه‌بازار، محل‌برگزاری نمایشگاه مجسمه‌های برفی، یک کریدر دبد باز و وسیع به کوه دراک و دامنه پوشیده‌شده از درخت‌های انگور و یک خط آسمان چشم‌نواز و خلاصه کلی خاطره جمعی... امروز دیگر نه «میدان احسان» هست و نه «پل» معالی آبادی، نه یکشنبه‌بازاری و نه حتی آتش و برف و باران خاطره‌انگیزی!

از آن خیابان سرسزنده دیروز، ازدحام سراسام‌آور امروز ناشی از دود و ماشین و ترافیک و ساختمان‌های باقواره و بی‌قواره ریزدورشت به‌جا مانده است. دیگر هیچ پی‌رزو و پیرمردی دل و دماغ پیاده‌روی در چنین ازدحامی را ندارد. درخت‌های انگور جای خود را به اسکلتهای فلزی و بتنی داده‌اند و ایستگاه‌های مترو جایگزین آن پیاده‌روهای سرسزده شده‌اند. چند تا پل روگذر یا به‌اصطلاح «قطاع غیرهمسطح» هم

اقامتی را تهدید کرده است اما این روش همچنان ادامه یافته و حتی در چنین شرایطی نیز مثل سایر جریان‌های اجتماعی، در درون خود تحولاتی را به‌وجود آورده است. ازجمله این تحولات می‌توان به علمی‌سازی مداخلات و منطقی‌کردن آنها با شواهد علمی و نیز اقتصادی‌کردن سیستم‌های درمان و بازتوانی- به‌طوری‌که امکان راهدانازی و اداره آن برای بخش خصوصی وجود داشته باشد- اشاره کرد.

شواهد گویای آن است که برخی مراکز درمان اقامتی در کسب بوستاندازی هستند و نسل جدیدی از درمان‌های اقامتی که نه‌تنها مطابق با شواهد علمی بلکه بر پایه‌های فرهنگ بومی جامعه نیز استوار است، در حال شکل‌گیری است. ویژگی اساسی این برنامه‌ها استفاده از گسره همتا به‌عنوان رکن اصلی درمان و در کنار آن، به‌کارگیری متخصصانی مانند پزشک و روان‌پزشک است، به‌طوری‌که بدون از دست‌دادن ماهیت روان‌پزشکی، امکان میان مداخلات هم‌تا و مداخلات تخصصی توازن ایجاد کند

توجه ویژه به ایین مدل‌ها با توجه به عملی‌شدن شعارهای وزیر محترم و انتخاب‌های درست در این حوزه، نویدبخش آینده‌ای روشن در ایجاد مدل‌های درمانی بومی است.

توجه به این نکته نیز حایز اهمیت است که مدل‌های اجتماعی با توجه به ماهیت آنها، می‌توانند نقش تأثیرگذاری در حرکتهای اجتماعی، به‌ویژه پیشگیری ایفا کنند و با استفاده از ارتباطات گسترده خود با خانواده‌های معتادان، پایگاهی برای انتشار اطلاعات و آگاهی‌های مورد نیاز در بین گروه‌های در معرض خطر باشند. کافی است محتوای لازم برای انتشار این نوع آگاهی‌ها تولید شود.

شماره ۱۹۲۳، روزنامه شرق

خبر

مدیرکل تأمین اجتماعی شرق تهران:

والدین متولان بیمه نمی‌شوند

● **تسنیم:** سیدحسین حسینی آذرنوشان مدیرکل تأمین‌اجتماعی شرق تهران با اشاره به اینکه افرادی که تمکن مالی مناسبی داشته باشند والدین آنها را تحت پوشش بیمه تأمین‌اجتماعی قرار نمی‌دهیم، گفت: ۳۰درصد بررس‌های ما به رد در خواست تحت تکفل می‌رسد.

افزایش ابتلا به سرطان در خوزستان به‌دلیل آلودگی آب

● **مهر:** سیدمحمد علوی معاون بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور در سی‌وهفتمین شورای حفاظت کیفیی رودخانه کارون عنوان کرد: فاضلاب بعضی از بیمارستان‌ها در اهواز در رودخانه کارون تخلیه می‌شود و این مساله بسیار خطرناک است. در همین راستا قبل از تخلیه فاضلاب در رودخانه باید از سلامت آن مطمئن شویم. در هیچ زمانی میزان ورودی موادی همچون فلزات سنگین، مواد شیمیایی و صنعتی به رودخانه کارون مورد بررسی قرار نگرفته است. علوی با بیان اینکه آمار بیماران مبتلا به سرطان در استان خوزستان افزایش داشته است و بسیاری از نوزادان تازه‌متولدشده به سرطان دچار می‌شوند، گفت: استان خوزستان از لحاظ آمار بیماری‌ها در رده سه توسعه در استان همسو با کاهش بیماری‌ها صورت بگیرد. رییس مرکز بهداشت خوزستان گفت: متأسفانه ۸۰درصد از مردم استان از آب کارون برای شرب استفاده می‌کنند که حاوی میزان فراوانی نمک است.

ابتکار:

سوئیچ آلودگی هوا دست ما نیست

● **مهر:** معاون رییس‌جمهور و رییس سازمان حفاظت محیط‌زیست در پاسخ به تصمیمات این سازمان درباره وضعیت آلودگی هوا با بیان اینکه اگر سوئیچ روشن خاموش آلودگی هوا دست ما نبود کلا را خاموش می‌کردیم، یادآور شد: این کار به برنامه‌ریزی جامع بین بخشی نیاز دارد و ما از ابتدای کار برنامه کاهش آلودگی هوا در شهرها را با سازوک مدیریت و اجرایی قوی، بازسازی و احیا کرده‌ایم. وی آلودگی‌های ناشی از سوخت و احتراق، ترکیبات آروماتیک، بنزن، ذرات معلق کمتر از ۲/۵میکرون، اکسیدهای گوگرد و ازن و ریزگردها را مهم‌ترین عوامل آلوده‌کننده هوا اعلام کرد و یادآور شد: موضوع ریزگردها در جلسه‌ای جدانگه بررسی شده و برنامه و سازوک اقدام ملی در این مورد در حال تدوین و نهایی‌شدن است.

سردار ساجدی نیا خبر داد

مدیریت صفحه ارادل واوباش در فیس‌بوک از خارج کشور

● **مهر:** رییس پلیس تهران در پاسخ به سوال خبرنگاری که از او درمورد فعالیت صفحه ارادل‌واوباش در یکی از شبکه‌های اجتماعی گفت: فاشی‌زاده فردی در خارج کشور این صفحه را به‌گیری می‌کند که شناسایی این افراد و عوامل همکار با آنها در تهران در دستور کار قرار دارد.

آمار نگران‌کننده ایدز در کشور

● **خانه ملت:** سخنگوی کمیسیون بهداشت و درمان مجلس، درباره گزارش وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در صحن غریعلی مجلس گفت: فاشی‌زاده هائسی در حضور در مجلس اشرار این کشنده‌ای می‌کند شاخص‌های بهداشت و بیماری‌های نگران‌مانند ایدز در مجلس ارایه کرد. محمدحسین قربانی تصریح کرد: شاخص‌های توسعه‌شاخص‌های بهداشتی، آمارهای مربوط به مرگ‌ومیر مادران، مرگ‌ومیر ناشی از بیماری‌های واگیر و به‌ویژه ایدز در این جلسه ارایه شد که جزئیات آن قابل بیان نیست اما این شاخص‌ها نشان می‌دهد ما در وضعیت نگران‌کننده‌ای قرار داریم. وی افزود: بسیاری از کشورهای منطقه و همسایگان ما وضعیت بهتری در این شاخص‌ها دارند که از جمله این کشورها ترکیه، مصر، پاکستان و حتی عراق هستند. این نماینده مردم در مجلس نهم، ادامه داد: موضوع هزینه‌های درمان در کشور از دیگر نگرانی‌های وزیر بهداشت بود که در جلسه غریعلی امروز مطرح شد، به گفته وزیر بهداشت هزینه‌های درمان در کشور تا ۹۰درصد برعهده مردم است. این نشان می‌دهد که مردم بیش از ۴۰درصد درآمد خود را برای درمان می‌پردازند.

جزئیات و نحوه توزیع کارت ملی هوشمند

● **ایسنا:**مدیرکل اسناد هویتی سازمان ثبت‌احوال با تشریح جزئیات توزیع کارت ملی هوشمند، گفت: از سال آینده توزیع کارت ملی هوشمند در سراسر کشور به‌صورت گسترده اجرا خواهد شد. محسن اسماعیلی تصریح کرد: جمعه هدف صدور کارت ملی هوشمند ابتدا برای افرادی است که به سن ۱۵سالگی رسیده‌اند و باید کارت ملی هوشمند دریافت کنند. همچنین افرادی که تغییرات و اصلاح هویتی از جمله تغییر نام، نام خانوادگی یا سایر موارد را دارند و افرادی که کارت ملی مفقود شده نیز جزو کسانی هستند که در اولویت صدور کارت ملی هوشمند قرار دارند. اسماعیلی با بیان اینکه بر اساس مصوبه هیات وزیران، اعتبار کارت ملی ملی هوشمند تا پایان سال ۹۴ تمدید شده است، اظهار کرد: برای اینکه برای صدور کارت ملی باید فراخوان داده شود، سازمان ثبت‌احوال در حل برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری است، اما آنچه مهم است، از سال آینده توزیع کارت ملی هوشمند در سراسر کشور به‌صورت گسترده اجرا خواهد شد

علی محمدی، مدیرکل اسناد هویتی، روزنامه شرق